

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

w sprawie **K. W.**

skazanego z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 19 marca 2024 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania sądowego zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa 361/19

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić wniosek;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 marca 2019 roku, sygn. akt XII K 66/17, K.W. został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy

pozbawienia wolności oraz karę grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki na kwotę 150 złotych. Nadto orzeczono przepadek korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa w wysokości 71.200 zł.

W wyniku kontroli instancyjnej powyższe orzeczenie zostało częściowo zmienione wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 lutego 2021 roku, sygn. akt II AKa 361/19. W wyniku zmiany podwyższono orzeczony wobec skazanego przepadek korzyści majątkowej do kwoty 300.000 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie sądu odwoławczego zostało zaskarżone kasacją przez obrońcę K.W. Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2021 roku, sygn. akt II KK 466/21, oddalono ją jako oczywiście bezzasadną.

Pismem z dnia 1 grudnia 2023 roku obrońca skazanego K. W. wniosła o wznowienie postępowania i uniewinnienie oskarżonego. Jako podstawę złożenia wniosku wskazała ujawnienie nowych, nieznanych sądowi dowodów świadczących o tym, iż skazany nie popełnił czynu albo czyn nie stanowi przestępstwa. Z treści wniosku wynika, że zdaniem obrońcy dowodem takim jest wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie z dnia 16 grudnia 2021 roku wraz z uzasadnieniem oraz wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 maja 2022 roku wraz z uzasadnieniem, a także protokół rozprawy z dnia 16 kwietnia 2019 roku w sprawie IV K 933/17, na której zeznania składał M. P. (celem ich analizy i wyjaśnienia rozbieżności w zakresie informacji na temat K. W.). Wyroki zgłoszone zostały na okoliczność prawomocnego uniewinnienia P. K. od zarzucanego mu czynu, którego dopuścić się miał wspólnie i w porozumieniu z K. W., którego to czyn objęty jest wyrokiem skazującym Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 marca 2019 roku, sygn. akt XII K 66/17.

W przypadku uchylenia jedynie wyroków skazujących i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, obrońca wniosła o dopuszczenie dowodów z zeznań świadków K. i M. B. oraz P. K. na okoliczność weryfikacji depozycji składanych przez G. P. w zakresie handlu kokainą przez K. W., potwierdzenia bądź zanegowania odbierania od braci B. kokainy od P., konfliktu K. W. z G. P. i ich wzajemnych relacji oraz innych okoliczności, które ujawnią się w toku przesłuchania. Nadto wniosła o uzupełniające przesłuchanie G. P. i M. P. w celu odczytania im

depozycji z postępowania przygotowawczego i wezwania do ustosunkowania się do ich treści oraz protokołów rozprawy w sprawie IV K 933/17.

W replice na złożony wniosek o wznowienie postępowania prokurator z Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak zaistnienia nowych dowodów i faktów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego nie zasługiwał na uwzględnienie, dlatego też Sąd Najwyższy zdecydował o jego oddaleniu.

Na wstępie podkreślić należy, że prawomocnemu wyrokowi skazującemu, mocą którego obalono domniemanie niewinności oskarżonego w zakresie czynu będącego przedmiotem danego postępowania sądowego, przysługują co do zasady walory trwałości, niezmienności i ostateczności. Tylko wyjątkowe okoliczności, ściśle wskazane w przepisach procedury karnej, mogą uzasadniać potrzebę wzruszenia prawomocnego orzeczenia. Takimi właśnie okolicznościami są m. in. przesłanki uzasadniające wznowienie postępowania, wskazane w treści art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. oraz art. 542 § 3 k.p.k., zaś jedną z tego rodzaju podstaw jest ujawnienie się, po wydaniu orzeczenia, nowych faktów lub dowodów wskazujących na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.). Właśnie na przesłankę dotyczącą nowych faktów i dowodów powołała się obrońca K. W.

Warto zatem na wstępie także przypomnieć, że przez „nowe dowody” rozumieć należy tylko takie dowody, z którymi sąd nie zapoznał się w toku prawomocnie zakończonego postępowania; inaczej mówiąc, nie znał ich przy orzekaniu. Natomiast „nowe fakty” to nie tylko okoliczności zawarte w nowych dowodach, lecz także te wynikające z dowodów już przeprowadzonych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2020 r., III KZ 65/20, LEX nr 3083357). Jednocześnie trzeba zauważyć, że nowe fakty lub dowody (*propter nova*) jako podstawa wznowienia postępowania, to nie jakiegokolwiek nowe fakty i dowody, lecz jedynie te, które wskazują na zaistnienie okoliczności wymienionych

w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a, b i c k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2020 r., II KZ 33/20, LEX nr 3145295).

Oczywistym jest także, że to na skazanym, w razie powołania się przez niego na podstawę *de novis*, spoczywa ciężar uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym zostało obalone domniemanie jego niewinności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2017 r., sygn. akt II KO 35/15, LEX nr 2342167). Ważkie znaczenie ma wreszcie i to, że samo zgłoszenie nowych faktów czy dowodów nie oznacza, że sąd, do którego skierowano wniosek o wznowienie postępowania, niejako automatycznie, z urzędu go uwzględni. Powołane przez autora wniosku nowe fakty i dowody podlegają bowiem weryfikacji i ocenie tego sądu, dokonywanej nie w oderwaniu, ale przy ścisłym uwzględnieniu całokształtu zgromadzonego w sprawie przez sądy I i II instancji materiału dowodowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r., sygn. akt II KO 3/17, LEX nr 2284183). Aby sygnalizowane przez wnioskodawcę nowe fakty i dowody implikowały wydanie rozstrzygnięcia o treści przez niego postulowanej, muszą wskazywać na to, że prawomocne orzeczenie jest błędne, przy czym stopień pewności co do tej sądowej pomyłki określa się jako „graniczący z pewnością” lub wskazujący tego „duże lub wysokie prawdopodobieństwo” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2020 r., IV KO 122/19, LEX nr 3153468).

Powyższych wymogów nie spełnia przedstawiony w niniejszej sprawie wniosek obrońcy skazanego K. W. Lektura jego uzasadnienia wskazuje bowiem, że obrońca dąży do ponownej weryfikacji materiału dowodowego oraz sposobu procedowania sądów orzekających w postępowaniu merytorycznym. Takie działanie nie może odnieść pożądanego przez wnioskującego rezultatu, albowiem możliwość wznowienia postępowania ograniczona została do ściśle skonkretyzowanych w ustawie przesłanek. Merytoryczne wykazywanie błędów w ocenie dowodów czy sposobie procedowania – w trybie nadzwyczajnym – możliwe jest w kasacji (co zresztą wnioskująca w niniejszej sprawie wcześniej uczyniła, nie uzyskując satysfakcjonującego rezultatu). Tryb wznowieniowy zaś nie stanowi właściwego forum do podnoszenia tego typu argumentacji. Tym samym obszernie

akcentowane przez obrońcę kwestie związane z oceną relacji składanej przez G. P. w toku postępowania merytorycznego czy oddaleniem wniosków dowodowych o dopuszczenie dowodu z zeznań M. i K. B., P. K. i uzupełniającego dowodu z zeznań G. P. i M. P. lokowały się w zakresie argumentów ewentualnie kasacyjnych, nie mogły zaś stanowić przesłanki przemawiającej za wznowieniem postępowania. Lektura akt sprawy jednoznacznie przesądza, iż powyższe źródła dowodowe znane były sądom orzekającym, a zatem – co oczywiste – nie mogą zostać uznane za posiadające walor dowodu nowego w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Zasadność konkluzji, iż celem obrońcy było wywołanie ponownej kontroli instancyjnej potęguje fakt, iż tożsame kwestie, tj. dotyczące oceny relacji G. P. czy też oddalenia wniosków dowodowych o przesłuchanie M. i K. B., P. K. były przedmiotem zarzutów kasacyjnych, które zostały uznane za oczywiście bezzasadne. Próba przeforsowania kolejnej nadzwyczajnej kontroli w tożsamym zakresie pod pozorem podstaw wznowieniowych nie może zyskać akceptacji Sądu Najwyższego.

W kategoriach dowodu uzasadniającego wznowienie postępowania nie można uznać także zapadłego wobec P. K. wyroku uniewinniającego w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie, sygn. akt IV K 933/17. Należy przypomnieć, iż zgodnie z wyrażoną w art. 8 k.p.k. zasadą samodzielności jurysdykcyjnej, sąd karny samodzielnie rozstrzyga wszystkie zagadnienia prawne oraz faktyczne, jakie wyłoniły się w rozpatrywanej sprawie i nie wiążą go inne rozstrzygnięcia sądów, zapadłe na gruncie spraw karnych, cywilnych, czy administracyjnych, nawet jeśli są powiązane z rozpoznawaną sprawą. Innymi słowy – sąd karny nie jest związany ani orzeczeniem sądu karnego zapadłym w innej sprawie, ani też ustaleniami faktycznymi czy treścią wyroku w sprawie jednego ze współsprawców przestępstwa rozpoznanej odrębnie, gdy następnie rozpoznaje sprawę innego współuczestnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 1986 r., II KR 192/86, OSNPG 1987/Nr 10, poz. 126). Konsekwencją omawianej zasady jest między innymi to, że oceny prawne będące wyrazem innego poglądu sądu nawet w takiej samej sprawie i o taki sam czyn, bądź wręcz rozbieżna ocena prawna dokonana na tle tego samego stanu faktycznego przez różne sądy, nie może stanowić samodzielnej podstawy wznowienia. Tym bardziej

nie jest nowym faktem w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. okoliczność, iż sąd prowadzący inne postępowanie karne, ocenił odmiennie zeznania tych samych świadków lub wyjaśnienia tych samych oskarżonych, w porównaniu do oceny dokonanej w postępowaniu objętym wnioskiem o wznowienie, ale w zakresie dotyczącym zupełnie innego czynu. Podsumowując te rozważania należy stwierdzić, że zasada niezależności jurysdykcyjnej sądu, wyrażająca się między innymi w poszanowaniu poczynionych przez ten sąd ustaleń faktycznych i ocen prawnych tak długo, jak długo nie zostaną one wzruszone w trybie właściwym i odnoszącym się do konkretnego postępowania, przeczy możliwości czynienia założeń o ich wadliwości w oparciu o oceny innego sądu, niż właściwy do rozpoznania sprawy.

Na tle prezentowanej przez obrońcę argumentacji stwierdzić jednak należy, że Sąd Najwyższy zapoznał się z aktami sprawy IV KK 933/17 i nie uznał, by wobec materiałów w nich zawartych zachodziła konieczność wznowienia postępowania. Należy zauważyć, iż w toku tego postępowania jurysdykcyjnego G. P. potwierdził w całości złożoną w postępowaniu przygotowawczym relację obciążającą skazanego K. W. Nadto, przed sądem opisywał zdarzenia w sposób zbieżny z wersją podawaną w śledztwie, zaś zaistniałe rozbieżności logicznie tłumaczył faktem, iż od ich zaistnienia upłynął już znaczny okres czasu i relacjonując w postępowaniu przygotowawczym był w stanie precyzyjniej odtworzyć ich szczegóły (k. 303 akt sprawy IV KK 933/17). W świetle powyższego brak jest podstaw do przyjęcia, że zgromadzony w sprawie IV KK 933/17 materiał dowodowy stwarza możliwość – po ewentualnym wznowieniu postępowania – wydania orzeczenia o odmiennej treści.

W świetle powyższych okoliczności wniosek obrońcy skazanego K. W. o wznowienie postępowania w niniejszej sprawie nie zasługiwał na uwzględnienie. Wzruszenie domniemania prawdziwości ustaleń faktycznych przyjętych w prawomocnym wyroku, a co za tym idzie i samego prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania może nastąpić wyłącznie wówczas, gdy wnioskodawca wykaże duży stopień prawdopodobieństwa błędności poprzedniego orzeczenia, a więc między innymi wskaże nowe fakty lub dowody, które mogą w sposób zasadniczy i wiarygodny podważyć prawdziwość przyjętych w wyroku

ustaleń faktycznych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2020 r., IV KO 176/19, LEX nr 3159621). W niniejszej sprawie obrońca skazanego wymogów tych nie spełnił.

Uwzględniając powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia, kosztami postępowania wznowieniowego na podst. art. 639 k.p.k. obciążając skazanego.

[PGW]

[ał]